

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Svmma, Sive Avrea Armilla Bartholomæi Fvmi Placentini,
ordinis Prædicatorum, ac hæreticæ prauitatis Inquisitoris**

Fumo, Bartolomeo

Antverpiae, 1570

Peccatvm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30427

PARENTES.

PECCATVM.

corū, nisi expressè appareat, vel proficitur: secundum glof. in l. final. C. de pact. conuen. Et si mactus dicta bona male administrat, tenetur de dolo, laeta culpa, & leui, ut not. in d. l. fina. Cumque matres volente vxore habet fructus, quicquid superest non consumptum, ad vxorem pertinebit: per not. in d. l. fin. & l. vbi adhuc. C. de iure dot. & hoc consuluit Bar. secundū Bald.

S T A T U M loquens de dote, extendit ad paraphernalia: secundūnū Albertic. in l. de quibus. ff. de legi. col. 24. Qua actione repeatantur, Vide Sil. ibi quæstione. §. Paraphernum dicunt à para, quod est iuxta, & pheras, dos, quasi iuxta dotem.

PARENTES.

P A R E N T V M nomine veniūt pater, mater, auus, avia, & superiores. ff. de verb. signific. l. appellatione. Quomodo tenentur alere filios, & eccl. supra. Alimenta. §. 2.

P A T E R obligatur ex filij contra-etu. quando res versa est in patris utilitatē, ut quia mutuo accepit, ut se ve- ficeret decenter, etiam sine licentia pa- tris. ff. de in rem versol. 3. §. Labeo. quod si non est verum in utilitatem patris, neque de eius mandato tecit, & pater rem apud se non habet, non tenetur. ff. de in rem versol. 1. quod si seruus. §. sed si sic accepit. Neq; in hoc casu dominus pro seruo tenetur. Si tamen haberet peculium filij, vel serui, deducto prius peculio, quod pater haberet in illo, & dominus in pecu- liu serui, tenetur. l. sed si damni. §. peculium. ff. de peculio. supra. Domini- nus. §. 5. & 6. An parentes testificati pro facto filij queant. vide Docto. & Abb. in c. videtur, qui mat. accus. pos. & in c. super eo. cl. 2. de testi.

PATRIA POTES TAS.

P A T R I A potestas soluitur. Primò quando transit in potestatem alterius: vt in l. si arrogator. ff. de adop. vt si fiat quis religiosus. Secundò, si profiteatur post pubertatem in reli- gione approbata: vt not glo. in c. 20. q. 2. Ante autem pubertatem nolente

patre, non potest profiteri, nec matre inuita, potest pater offerre filium reli- gioni ante dictam etatem: secundum Panorm. in c. 2. de regul. quia de iure diuino & naturali tenetur filius pa- rentibus obediens. Tertiò per emana- cipationem. supra. emancipatio. §. 1. Quat- rò, per sacrum ordinem. c. frequens. d. 54. Quintò, per dignitatem Episcopa- lem c. ii seruus. cl. 2. d. 54.

PECCATVM.

1 P E C C A T V M actuale duplex est, quoniā aliud est mortale, eō quod mortem spiritualem inferat anima, auferendo gratiā Dei, ex qua vivit ani- ma, iuxta illud apostoli. Viuo ego, iam non ego, vivit in me Christus, & peccans mortaliter, semper vel expressè, vel interpretatiue, refutat Deum pro ultimo fine. Aliud est ve- niale, quia non perfectè attingit ratio- nem peccati, nec est contra charita- tem, sed præter: nec contra præcepta Dei, sed præter. Est & aliud peccatum nō actuale, sed dicitur originale, quod est priuatio originalis iustitiae, collati primo homini, vt erat caput generis humani, ex S. Thom. 2. senten. d. 3. & pluribus alijs locis, quos breviter omisso.

2 P E C C A T A quædam sunt spiritu- alia, quorū finis est spiritualis delecta- tio: vt superbia, alia carnalia, quorū fi- nis est delectatio corporalis: vrgula, & huiusmodi. De his apostolus. l. Co. 7. ait. Emūdemus nos ab omni inqui- namento carnis, & spiritus. Spiritualia sunt quinque, carnalia duo, vide- licet gula, & luxuria, cetera spiritualia sunt, secundum Grego. 13. mor. li.

3 P E C C A T V M omne in quantū ha- bet rationem culpi, est voluntarium, quia voluntas est propria. & per se causa peccati. Thom. 1. 2. q. 7. 3. a. 6. in co. & quod nullo modo est voluntarii- nungquam est peccatum: secundū sen- tentiam Aug. lib. retract. & ea. quod autem. l. 5. q. 1.

4 A C T U S interior voluntatis, & ex- terior alicuius potentiaz, quando sunt coniuncti ad unum malū finem, non

sunt duo peccata, sed unū, sed multi- plicatio

plicatio actuū volūtatis, peccata multiplicat, saltem quantum ad numerum, vt si vadens ad occidendum hominem diuerter voluntatem ad alia, & post iterum deliberet occidere, semper multiplicant peccata, nec est vnum peccatum numero, licet sit vnum species. Sunt enim hic plures actus deformes ipsius voluntatis numero distin-

cti, licet non sit nisi vnum actus exter-

tor, sine quo etiam voluntas peccat-

et. Tho. 2. sent. d. 42. q. 2. a. 1. sic tenet

Tab. in versu. peccatum. §. 8.

5 Q V A N D O plures sunt actus exteriores, sed vnum actus voluntatis, non sunt plura peccata, sed vnum, habens tamen plures deformitates, vt si quis furetur, vt luxurierit, vel propter gulam, omnes enim isti actus ordinantur ad vnum finem, à quo habent actus unitatem specificam, unitatem autem numeralem ab actu voluntatis uno, & continuato, Thom. 2. sen. d. 42. q. 2. a. 1. per totum. A voluntate enim peccatum est, sine qua peccatum esse non posset.

6 P E C C A T O transeunte per contritionem remaneat reatus penitentia, qui est obligatio ad penitentiam. Thom. supradicta. a.

2. Quis si quidē reatus est, quod amodō medium inter culpam, & penitentiam.

7 N V L L A creatura per naturam suam impeccabilis est, nisi per gratiam à superiori natura adiuvetur, quia ex quo libera est, recte agere, & non agere, ordinare, & non ordinare se in Deum potest, secundum Thom. 3. contra gen. c. 109.

8 H O M O post lapsum Adæ, quamvis sit in gratia Dei, non potest diu stare sine peccato veniali, scimus de mortali. Si autem sit extra gratiam, nō potest diu vivere sine mortali, nisi per gratiam reueetur à mortali, secundum Thom. prima secunda. q. 109. a. 8. quia peccatum, quod non per penitentiam purgatur, suo pondere ad aliud trahit ut Greg. d.

9 P E C C A T A non sunt omnia equalia, secundum Thom. prima secunda. q. 73. a. 2. sed vnum est gravius altero, secundum quod maiori virtuti oppo-

nitur, vel maior deordinatio in uno induetur, quam in alio, vel secundum maiorem voluntatem ad peccandum.

10 P E C C A T V M originale minus ha-

bet de culpa in nobis, quā quodcunq;

peccatum veniale: quia minus volun-

tarium. Tho. 3. part. q. 1. a. 4. in 6. idē

minor pena debetur ei, licet respectu

naturæ sit grauius. ibidem Tho.

11 P E C C A T V M quod ex genere suo est veniale, aliquando fit mortale ex intentione, vt verbâ otiosum dictu cū intencionē adulteriū: & quod est mor-

talē ex genere suo, potest esse veniale

ex imperfectiore actus, vt furari vnu

quattuor. Tho. 1. 2. q. 88. a. 4. & a. vlt.

12 P E C C A T V M veniale disponit ad mortale, quia ex frequētia peccandi sit inclinatio ad peccadū mortaliter, alio modo temuendo ordinem, qui si seruaretur, conservaret hominē à mortali, nunquam tamen id quod veniale est, idem potest fieri mortale, neque ex multis venialibus aggregatis potest fieri vnum mortale, secundum Thom. supradicta. nam mortaliū pœna æterna est: venialium verò temporalis. Dicuntur tamen ab Aug. occidere, quia ad mortale disponunt si negligantur.

13 P E C C A T A quæ sunt contra precepta legis diuinæ, naturalis vel humanae, sunt mortalia, nisi ex imperfectione actus, vel respectu rei patuz, sec. Th. 2. 2. q. 35. Peccata autē quæ sunt contra mādata, cōsilia, vel monitiones dictarū legū. communiter sunt venialia: nisi ibi ponatur ultimus finis, vel habeat intentio ad aliquod mortale, vel interueniat cōtempus, vel nō curretur de salute proximi, vel nisi contrariū dicit etiā erronea conscientia. Peccatum veniale, et si charitatis habitum nō remoueat, & consequenter in anima maculā nō efficiat, actū tamē charitatis retardat, idē nitorēm impedit, qui ex actibus virtutum est. Tho. prima secunda. q. 98. a. 1.

PECULIVM.

1 P E C U L I V M prout nominat pœc-

niam, quam habet existens in aliena

poteestate, vt filius familiæ, vel ser-

uus, dividitur: quoniam aliud est castre-

te,